

Brusel 6. února 2023
(OR. en)

6086/23

Interinstitucionální spis:
2023/0022(NLE)

PI 10
AGRI 43

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	6. února 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 54 final
Předmět:	Návrh ROZHODNUTÍ RADY, kterým se mění rozhodnutí Rady (EU) 2019/1754 o přistoupení Evropské unie k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označení

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 54 final.

Příloha: COM(2023) 54 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 6.2.2023
COM(2023) 54 final

2023/0022 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY,

**kterým se mění rozhodnutí Rady (EU) 2019/1754 o přistoupení Evropské unie k
Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označení**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu z roku 1958 vytvořila zvláštní unii (dále jen „Zvláštní unie“) v rámci Unie na ochranu průmyslového vlastnictví, která byla zřízena Úmluvou na ochranu průmyslového vlastnictví, jež byla podepsána v Paříži dne 20. března 1883 (dále jen „Pařížská úmluva“). Její smluvní strany mají povinnost chránit na svém území označení původu produktů ostatních smluvních stran, která jsou uznávána a chráněna z tohoto titulu v zemi původu a zapsána u Mezinárodního úřadu WIPO, pokud ve lhůtě jednoho roku ode dne přijetí žádosti o zápis neprohlásí, že nemohou ochranu zajistit.

Lisabonská dohoda byla revidována v letech 2009 až 2015. Cílem bylo i) zdokonalit její současný rámec, ii) zahrnout ustanovení, která upřesňují, že lisabonský systém se vztahuje i na zeměpisná označení, a iii) zahrnout možnost přistoupení mezivládních organizací, jako je EU. Ve dnech 11. až 21. května 2015 se v Ženevě konala diplomatická konference Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO). Konference přijala dne 20. května 2015 Ženevský akt Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označeních (dále jen „Ženevský akt“).

Dne 27. července 2018 předložila Komise návrh rozhodnutí Rady o přistoupení Evropské unie k Ženevskému aktu (dokument COM(2018) 350 final) na základě článku 207 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a čl. 218 odst. 6 písm. a) SFEU. S ohledem na výlučnou pravomoc Evropské unie, pokud jde o jednání o tomto aktu, tento návrh stanovil, že k němu přistoupí pouze Evropská unie.

Dne 15. března 2019 zaslala Rada Evropskému parlamentu návrh rozhodnutí Rady o přistoupení Evropské unie k Ženevskému aktu, kterým se všechny členské státy, které si to přejí, zmocňují k přistoupení k uvedenému aktu společně s Evropskou unií. Dne 16. dubna 2019 schválil návrh rozhodnutí Parlament.

Vzhledem k tomu, že Komise tento návrh nepodpořila, přijala Rada dne 7. října 2019 v souladu s čl. 293 odst. 1 SFEU jednomyslně rozhodnutí (EU) 2019/1754.

Článek 3 rozhodnutí (EU) 2019/1754 stanoví:

„Členské státy, které si to přejí, se zmocňují, aby společně s [Evropskou] [U]nií Ženevský akt ratifikovaly nebo k němu případně přistoupily, a to v zájmu [Evropské] [U]nie a v plném souladu s její výlučnou pravomocí“.

V čl. 4 odst. 1 téhož rozhodnutí se stanoví:

„Ve Zvláštní unii jsou [Evropská] [U]nie a kterékoliv členské státy, které Ženevský akt ratifikují nebo k němu přistupují podle článku 3 tohoto rozhodnutí zastupovány Komisí v souladu s čl. 17 odst. 1 Smlouvy o EU. [Evropská] [U]nie je odpovědná za zajištění výkonu práv a plnění závazků [Evropské] [U]nie a členských států, které Ženevský akt ratifikují nebo k němu přistoupí podle článku 3 tohoto rozhodnutí.“

V prohlášení uvedeném v zápisu z jednání Rady týkajícím se přijetí uvedeného rozhodnutí Komise na jedné straně vyjádřila nesouhlas s možností, aby všechny členské státy EU, které si

to přejí, byly zmocněny Ženevský akt ratifikovat nebo k němu přistoupit společně s Evropskou unií, a na druhé straně uvedla, že by byla ochotna souhlasit s tím, aby v zájmu Evropské unie bylo povoleno přistoupit k Ženevskému aktu sedmi členskými státy, které byly dlouho smluvními stranami Lisabonské dohody a jejichž rozsáhlá práva duševního vlastnictví byla podle této dohody zapsána.

Evropská unie uložila svou listinu o přistoupení k Ženevskému aktu dne 26. listopadu 2019, čímž se počet členů zvýšil na potřebných pět, aby mohl akt vstoupit v platnost. Ženevský akt vstoupil v platnost o tři měsíce později dne 26. února 2020.

Dne 17. ledna 2020 podala Komise na základě článku 263 SFEU žalobu žádající o částečné zrušení rozhodnutí (EU) 2019/1754. Komise napadla rozhodnutí Rady u Soudního dvora z toho důvodu, že Rada porušila zásadu svěření pravomocí a právo podnětu Komise. Ačkoliv Komise požádala Soudní dvůr, aby zrušil rozhodnutí (EU) 2019/1754 v rozsahu, v němž opravňuje všechny členské státy k přistoupení k Ženevskému aktu, požádala rovněž Soudní dvůr, aby zachoval účinky tohoto rozhodnutí pro sedm členských států, které již jsou členy Lisabonské dohody. Tyto členské státy by jinak ztratily práva přednosti spojená s označeními původu, která již byla jejich jménem podle Lisabonské dohody zapsána.

Soudní dvůr vynesl rozsudek dne 22. listopadu 2022. Soudní dvůr se v podstatě řídil argumenty Komise a stanoviskem generálního advokáta ze dne 19. května 2022. Soudní dvůr ve svých meritorních zjištěních zejména uznal, že zachování seniority a kontinuity ochrany označení původu zapsaných podle Lisabonské dohody v sedmi členských státech, které jsou již smluvními stranami této dohody, je nezbytné zejména v souladu se zásadou loajální spolupráce mezi Evropskou unií a členskými státy zakotvenou v čl. 4 odst. 3 SEU za účelem ochrany nabytých práv vyplývajících z těchto vnitrostátních zápisů.

Soudní dvůr zrušil článek 3 a v rozsahu, v němž obsahuje odkazy na členské státy, článek 4 rozhodnutí (EU) 2019/1754 ze dne 7. října 2019 o přistoupení Evropské unie k Ženevskému aktu.

Soudní dvůr rozhodl, že účinky zrušených částí rozhodnutí (EU) 2019/1754 mají být zachovány pouze v rozsahu, v němž se týkají členských států, které ke dni vyhlášení rozsudku již využily zmocnění k ratifikaci Ženevského aktu nebo přistoupení k němu společně s Evropskou unií podle článku 3 uvedeného rozhodnutí, a to do doby, než v přiměřené lhůtě, která by neměla přesáhnout šest měsíců od uvedeného data, vstoupí v platnost nové rozhodnutí Rady.

Je proto nezbytné přijmout do šesti měsíců změny rozhodnutí (EU) 2019/1754, aby členské státy, které jsou členy Lisabonské dohody, mohly být rovněž členy Ženevského aktu, aby se zajistilo, že si budou moci zachovat práva přednosti spojená s označeními původu, která již byla jejich jménem podle Lisabonské dohody zapsána.

Tento návrh obsahuje uvedené navrhované změny.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Co se týká zemědělských produktů, zavedla Evropská unie jednotné a komplexní systémy ochrany zeměpisných označení vín (1970), lihovin (1989), aromatizovaných vín (1991) a dalších zemědělských produktů a potravin (1992). Chráněné názvy produktů, na které se tato ochrana vztahuje, požívají díky těmto systémům rozsáhlé ochrany v celé EU, a to na základě postupu jednotné žádosti. V současné době jsou stanovena klíčová ustanovení pro víno v nařízení (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, pro lihoviny v nařízení (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 a pro zemědělské produkty a potraviny a aromatizovaná vína v nařízení (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Návrh je v souladu s obecnou politikou EU na podporu a zlepšení ochrany zeměpisných označení prostřednictvím dvoustranných, regionálních a mnohostranných dohod.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Vzhledem k předmětu Smlouvy by rozhodnutí Rady mělo být založeno na článku 207 a čl. 218 odst. 6 písm. a) bodě v) Smlouvy o fungování EU.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Podle čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii se zásada subsidiarity nepoužije v oblastech výlučné pravomoci EU.

- **Proporcionalita**

Navrhované změny jsou nezbytné k zachování seniority a kontinuity ochrany označení původu zapsaných podle Lisabonské dohody v sedmi členských státech, které jsou již smluvními stranami této dohody, v souladu se zásadou loajální spolupráce mezi Evropskou unií a členskými státy zakotvenou v čl. 4 odst. 3 SEU za účelem ochrany nabytých práv vyplývajících z těchto vnitrostátních zápisů.

- **Volba nástroje**

S ohledem na článek 28 (Přístup k tomuto aktu) Ženevského aktu je vhodným právním nástrojem rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí (EU) 2019/1754. Vzhledem k předmětu Smlouvy by pozměňující rozhodnutí Rady mělo být založeno na článku 207 a čl. 218 odst. 6 Smlouvy o fungování EU.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ EX POST, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení ex post / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Plán přistoupení EU k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označeních byl zveřejněn dne 21. prosince 2017, přičemž lhůta pro připomínky zúčastněných stran končila dne 18. ledna 2018. Bylo obdrženo 8 připomínek.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Posouzení dopadů**

V pokynech ke zlepšování právní úpravy se uvádí, že posouzení dopadů by mělo být provedeno pouze tehdy, je-li to užitečné, což je třeba posoudit v každém jednotlivém případě. Posouzení dopadů se v zásadě nevyžaduje v případech, kdy má Komise málo možností, nebo nemá vůbec na výběr. Tak je tomu v tomto případě, neboť rozsudek Soudního dvora ze dne 22. listopadu 2022 vyžaduje urychlené přijetí rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí Rady (EU) 2019/1754 a které zaručuje práva dotčených členských států.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Základní práva**

Přistoupení Unie k Ženevskému aktu Lisabonské dohody přispěje k plnění čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie, který stanoví, že duševní vlastnictví musí být chráněno.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Nevztahuje se na tento návrh.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Informativní dokumenty (u směrnic)**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Nevztahuje se na tento návrh.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se mění rozhodnutí Rady (EU) 2019/1754 o přistoupení Evropské unie k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označeních

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 207 ve spojení s čl. 218 odst. 6 písm. a) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na souhlas Evropského parlamentu,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu ze dne 31. října 1958 (dále jen „Lisabonská dohoda“) je smlouva spravovaná Světovou organizací duševního vlastnictví („WIPO“). Lisabonská dohoda vytváří zvláštní unii (dále jen „Zvláštní unie“) v rámci Unie na ochranu průmyslového vlastnictví. Může k ní přistoupit kterákoliv ze smluvních stran Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví. Její smluvní strany mají povinnost chránit na svém území označení původu produktů ostatních smluvních stran, která jsou uznávána a chráněna z tohoto titulu v zemi původu a zapsána u Mezinárodního úřadu WIPO, pokud ve lhůtě jednoho roku ode dne přijetí žádosti o zápis neprohlásí, že nemohou ochranu zajistit.
- (2) Smluvními stranami Lisabonské dohody je sedm členských států, konkrétně Bulharsko, Česko, Francie, Itálie, Maďarsko, Portugalsko a Slovensko. Samotná Unie stranou Lisabonské dohody není, jelikož k dohodě mohou přistoupit pouze jednotlivé země.
- (3) Po přezkumu Lisabonské dohody přijala diplomatická konference WIPO dne 20. května 2015 Ženevský akt Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označení (dále jen „Ženevský akt“). Ženevský akt rozšiřuje ochranu označení původu na všechna zeměpisná označení a umožňuje mezivládním organizacím stát se jeho smluvními stranami.
- (4) Rozsudkem ze dne 25. října 2017¹ Soudní dvůr rozhodl, že jednání o Ženevském aktu spadá do výlučné pravomoci svěřené Evropské unii čl. 3 odst. 1 SFEU v oblasti společné obchodní politiky uvedené v čl. 207 odst. 1 SFEU.
- (5) Dne 27. července 2018 předložila Komise na základě článku 207 a čl. 218 odst. 6 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) návrh rozhodnutí Rady o přistoupení Evropské unie k Ženevskému aktu². S ohledem na výlučnou pravomoc Unie, pokud jde o jednání o tomto aktu, tento návrh stanovil, že k němu přistoupí pouze Unie.

¹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 25. října 2017, Komise v. Rada (Revidovaná Lisabonská dohoda), C-389/15, EU:C:2017:798.

² COM(2018) 350 final.

- (6) V souladu s čl. 293 odst. 1 SFEU Rada dne 7. října 2019 rozhodnutí (EU) 2019/1754³ o přistoupení Evropské unie k Ženevskému aktu jednomyslně přijala. Článek 3 uvedeného rozhodnutí stanoví, že členské státy, které si to přejí, se zmocňují k ratifikaci Ženevského aktu nebo k přistoupení k němu společně s Unií. Článek 4 rozhodnutí stanoví, že ve Zvláštní unii jsou Unie a kterékoliv členské státy, které Ženevský akt ratifikují nebo k němu přistupují, zastupovány Komisí v souladu s čl. 17 odst. 1 Smlouvy o EU (SEU). Článek 4 dále stanoví, že Unie je odpovědná za zajištění výkonu práv a plnění závazků Unie a členských států, které Ženevský akt ratifikují nebo k němu přistoupí.
- (7) V prohlášení zaneseném do zápisu z jednání Rady k přijetí rozhodnutí (EU) 2019/1754 vznesla Komise námitku proti možnosti, aby všechny členské státy byly společně s Unií zmocněny k ratifikaci Ženevského aktu nebo k přistoupení k němu. Komise však rovněž uvedla, že by byla ochotna souhlasit s tím, aby bylo sedmi členským státům, které jsou stranami Lisabonské dohody a již nechaly podle této dohody zapsat mnoho práv duševního vlastnictví, uděleno zmocnění přistoupit k Ženevskému aktu v zájmu Unie.
- (8) Ženevský akt vstoupil v platnost dne 26. února 2020, tři měsíce poté, co Unie uložila svou listinu o přistoupení, čímž se počet členů zvýšil na požadovaných pět.
- (9) Dne 17. ledna 2020 podala Komise na základě článku 263 SFEU žalobu žádající o částečné zrušení rozhodnutí (EU) 2019/1754. Komise napadla toto rozhodnutí u Evropského soudního dvora především z toho důvodu, že Rada porušila zásadu svěření pravomoci a právo podnětu Komise, a alternativně z důvodu porušení čl. 2 odst. 1 a článku 207 SFEU a povinnosti uvést odůvodnění.
- (10) Ačkoliv Komise požádala Soudní dvůr, aby zrušil rozhodnutí (EU) 2019/1754 v rozsahu, v němž opravňuje všechny členské státy k přistoupení k Ženevskému aktu, požádala rovněž Soudní dvůr, aby zachoval účinky tohoto rozhodnutí pro sedm členských států, které již jsou členy Lisabonské dohody. Bylo by v rozporu se zájmem Unie, kdyby práva přednosti spojená s označeními původu již zapsanými těmito členskými státy podle Lisabonské dohody zanikla.
- (11) Soudní dvůr vynesl rozsudek dne 22. listopadu 2022⁴. Soudní dvůr zrušil článek 3 a v rozsahu, v němž obsahuje odkazy na členské státy, článek 4 rozhodnutí (EU) 2019/1754.
- (12) Rozsudek Soudního dvora však rovněž uznává nutnost zachovat senioritu a kontinuitu ochrany označení původu zapsaných podle Lisabonské dohody v sedmi členských státech, které již jsou smluvními stranami této dohody. Soudní dvůr tak rozhodl, že účinky zrušených částí rozhodnutí 2019/1754 by měly být zachovány pro členské státy, které již zmocnění k ratifikaci Ženevského aktu nebo přistoupení k němu využily, dokud v přiměřené lhůtě nepřesahující šest měsíců nevstoupí v platnost nové rozhodnutí Rady.
- (13) Vzhledem k výlučné pravomoci Unie a možnosti Unie přistoupit k Ženevskému aktu může být členským státům povoleno přistoupit k Ženevskému aktu společně s Unií pouze za přísně odůvodněných a výjimečných okolností, a to po dobu, po kterou je taková účast v zájmu Unie řádně odůvodněna, a toto přistoupení musí zůstat funkčně omezené.

³ Rozhodnutí Rady 2019/1754 ze dne 7. října 2019 o přistoupení Evropské unie k Ženevskému aktu (Úř. věst. L 271, 24.10. 2019, s. 12).

⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. listopadu 2022, Komise v. Rada, C-24/20, ECLI:EU:C:2022:911.

- (14) Článek 11 nařízení (EU) 2019/1753⁵ stanoví přechodná ustanovení pro označení původu pocházející z členských států, která jsou již zapsána podle Lisabonské dohody. Na základě těchto ustanovení oznámilo sedm členských států, které jsou stranami Lisabonské dohody, Komisi do 14. listopadu 2022 své rozhodnutí požádat o mezinárodní zápis označení původu již zapsaných podle Lisabonské dohody i podle Ženevského aktu.
- (15) Je proto vhodné změnit rozhodnutí (EU) 2019/1754 s cílem zmocnit sedm členských států, které byly členy Lisabonské dohody před Ženevským aktem, aby při plném respektování výlučné pravomoci Unie rovněž ratifikovaly Ženevský akt nebo k němu přistoupily, a to v přísném rozsahu, který je nezbytný k zachování práv přednosti spojených s označeními původu, která již byla těmito členskými státy podle Lisabonské dohody v zájmu Unie zapsána.
- (16) Rozhodnutí (EU) 2019/1754 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,
PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Změny rozhodnutí Rady (EU) 2019/1754

Rozhodnutí (EU) 2019/1754 se mění takto:

- 1) Článek 3 se nahrazuje tímto:
- „Členské státy, které byly stranami Lisabonské dohody ke dni 26. února 2020⁶, se při plném respektování výlučné pravomoci Unie zmocňují, aby společně s Uní ratifikovaly Ženevský akt nebo k němu přistoupily v přísném rozsahu, v jakém je toto přistoupení nezbytné k zachování práv přednosti souvisejících s označeními původu již dříve zapsanými těmito členskými státy podle Lisabonské dohody v zájmu Unie a ke splnění povinností stanovených v článku 11 nařízení (EU) 2019/1753.“
- 2) V čl. 4 odst. 1 se první pododstavec nahrazuje tímto:
- „Ve Zvláštní unii jsou Unie a členské státy, které Ženevský akt ratifikují nebo k němu přistupují podle článku 3 tohoto rozhodnutí, zastupovány Komisí v souladu s čl. 17 odst. 1 Smlouvy o EU. Unie odpovídá za zajištění výkonu práv a plnění závazků Unie podle článku 3 tohoto rozhodnutí.“

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 ze dne 23. října 2019 o opatřeních Unie po jejím přistoupení k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označeních (Úř. věst. L 271, 24.10.2019, s. 1).

⁶ Bulharsko, Česko, Francie, Itálie, Maďarsko, Portugalsko a Slovensko.

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost sedmým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*